

Mi is a rádiós tájfutás?

A ma már „rádiós tájékoztató futásként” ismert sportág magyarországi múltja 1929-re nyúlik vissza. A korabeli „rókavadászok” elbeszéléséből a mai versenysporttól egy meglehetősen eltérő, elsősorban rádiótechnikai versenyág képe rajzolódik ki. Ők még igazi amatőrök voltak, kivétel nélkül mindenki saját készítésű vevőkészülékkel állt rajthoz.

A készülékek csövesek voltak, igen rossz mechanikai állóképességgel, s az áramellátást is csak akkumulátorral tudták megoldani, amit hátukra szerelve cipeltek a verseny ideje alatt.

A korabeli versenyzőknek, számukra teljesen ismeretlen terepen, a rajthelytől egy 3 km-es sugarú körön belül elhelyezett adót kellett megkeresni. Ez az adó volt a „ravaszdí róka”, amelynek igazán a róka ravaszságával kellett rendelkeznie, hiszen rajta állt, vagy bukott a verseny sikere. Ha jól álcázta magát, akkor megtalálása igazi élménnyé vált a vadász számára.

Az adókeresés lényege azon alapszik, hogy egy rádióállomás helyének iránya megfelelő vevőkészülékkel meghatározható. Az adás időtartama alatt végzett mérés megadja azt a vonalat, amelynek valamely pontján helyezkedik el az adóállomás. Ha az első mérőhelytől távolabbra is végzünk mérést, a vétel iránya a két mérés helyén különböző lesz. Az eltérés szöge, és a mérések közötti távolság pontosan meghatározza az adó helyét. Ezt a módszert tengeren, szárazföldön és a levegőben egyaránt széleskörűen alkalmazzák.

A versenyeken speciális irányérzékeny vevőket használnak. Fontos a viszonylag egyszerű konstrukció, a gyors kezelési lehetőség, a fokozottabb igénybevétel - időjárás, terep okozta rázkódás - miatt a megbízhatóság növelése. A hordozhatóság követelménye arra ösztönözte a konstruktőröket, hogy a méreteket minimálisra csökkentsék. Az amatőrök érdeklődésüknek megfelelően két különböző versenyszámban indulhattak: rövidhullámon, ahol a hullámhossz 80 méter, és megközelítőleg a föld felszínén terjed, valamint ultrarövid hullámon, ahol a hullámhossz 2 méter, és a terjedési tulajdonságok a fényéhez hasonlóak. A terjedési tulajdonságok különbözősége miatt a két versenyszámban alkalmazott mérési módszerek különbözőek, és ezek a versenyszámok mind a mai napig fennmaradtak. E kategóriáknak mindig is voltak specialistái, de ma már általános, hogy mindenki mindkét versenyszámban versenyez.

Magyarországon először 1964-ben rendeztek nemzetközi versenyt 6 ország részvételével, mely igen nagy elismerést aratott a résztvevő országok között jó szervezethez, és hibátlan technikájával. Nemzetközi versenyen itt állt először magyar versenyző a dobogó legfelső fokára. Az évek során szerencsére bőven akadt követője. Az 1971-től 2 évenként

megrendezésre kerülő Európa-bajnokságon, majd 1980-tól már világbajnokságon mindig állt magyar versenyző a dobogó valamely fokán. A hajdani „rókavadászatból” kifejlődött rádiós tájékoztató futás igazi versenysporttá nőtte ki magát, amelyet a legnagyobb, és legszebb „stadionokban”, az erdőkben, hegyekben rendeznek.

A versenyterep kijelölésénél fontos szempont, hogy elhelyezhessünk 5 db adókészüléket oly módon, hogy a maximális légvonalbeli versenytáv helyes keresési sorrend esetén 6 km legyen, és a szintkülönbség a 200 métert ne haladja meg, valamint legyen lehetőség start- és célhelyek berendezésére. Az 5 irányadó ötpercenként ismétlődő periódussal, egymást követő 1-1 perc, sugárzási időtartammal, azonos frekvencián működik, különböző speciális morzejelek sugározva. A céladó folyamatosan morzejeleket sugároz, de más frekvencián úgy, hogy a többi a jeleit a terepen sehol sem zavarhatja.

Az öt adót tetszőleges sorrendben a lehető legrövidebb időn belül kell megtalálni és befutni a célba. Megtálasuk igazolása versenyzőkartonon történik az adóknál elhelyezett bélyegzőkkel. Manapság, már ez is elektronikus úton történik, ahol az eszköz a megtalálás pontos időpontját is rögzíti.

Az irányérzékeny vevőkészüléken kívül felhasználható segédeszközök: tájfutó térkép, melyen jelölve van a verseny rajt és célhelye, iránytű, rajzeszköz, vonalzó, szögmérő.

A magyar versenyzők számtalan EB és VB érem birtokosai, ahol egyéni, továbbá az egyéni teljesítmények alapján értékelhető csapatversenyt rendeznek.